

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم صل على محمد و آل محمد

ارزیابی تمرین در دوره مقدمات تدبر در قرآن

سلام بر پشتیبانان عزیز

ورود به صحنه پشتیبانی در دوره مقدمات تدبر در قرآن که ان شاءالله به توفیق الهی به معنای سربازی در محضر امام زمان علیه السلام باشد، را خدمت شما تبریک عرض می کنیم.

در این متن توضیحاتی در رابطه با سطح بندی قرآن پژوهان و تصحیح تمرین ها خدمتتان ارائه می شود. قطعا این متن نیازمند اصلاحات و ارتقاء می باشد که از شما خواهشمندیم نکاتی خود را به مسئول دوره اطلاع دهید.

اهداف کتاب مقدمات

هر کتاب حکیمی هدفی دارند که غرض صاحب اثر رساندن مخاطب خود به آن می باشد. کتاب مقدمات تدبر نیز اهدافی دارد که لازم است پشتیبان در راهنمایی های خود به قرآن پژوه آن ها را در نظر دارد و همواره در تلاش باشد تا قرآن پژوه در طول دوره به این اهداف نزدیک شود. همچنین صحبت های آقای اخوت در کاشف نیز بسیار مفید است.

اهداف کتاب

- این کتاب با یاری و استعانت از خدا و شفاعت ثقلین در صدد است تا:
۱. ضرورت حیاتی مطالعه قرآن و پیاده سازی حقایق آن را گوشزد نماید.
 ۲. برای این مطالعه و پیاده سازی، ضرورت انس و تدبر را بیان کند.
 ۳. برای «تدبر در قرآن»، معنای مشخصی ارائه دهد.
 ۴. با توجه به معنای ارائه شده از تدبر، مراحل آن را معرفی نماید.
 ۵. با توجه به مراحل تدبر، روش های مختلفی از آن را ارائه و یا معرفی کند.
 ۶. اصل رجوع به قرآن و استفاده از آن را، طهارت بداند.
 ۷. برای به دست آوردن طهارت، راهکارهای مشخصی ارائه دهد.
 ۸. برای بالا بردن قدرت طهارت و تدبر، به فرد پیشنهاد برنامه ریزی در این زمینه را بدهد.

راهنمای تصحیح تمرین

ارسال تمرین در دوره مقدمات از درس چهارم به بعد شروع می‌شود. زیرا قرآن‌پژوهان تمرین‌های فاتحه و درس دوم را به عنوان آزمون ورودی برای ثبت نام در این دوره ارسال نموده‌اند و برای درس اول و سوم (طبق تقویم آموزشی) از آن‌ها تمرینی خواسته نشده‌است.

همان طور که تاکنون با مطالعه کتاب مقدمات تدبر در قرآن متوجه شده‌اید؛ اگرچه روش در سوره‌ها ثابت است، سیری در آموزش هر درس توسط کتاب رعایت شده و به تدریج نکات مرتبط با هر مرحله در دروس مختلف ذکر می‌شود.

اگر به متن تمرینی که برای قرآن‌پژوه در سایت قرار داده شده نیز مراجعه نمایید، ملاحظه می‌کنید که متنی که برای راهنمای حل تمرین برای شاگرد قرار داده شده است همان متن کتاب است تا قرآن‌پژوه با مرور دوباره این نکات به حل تمرین بپردازد.

در ادامه نکاتی که در تصحیح تمرین‌ها به طور کلی مدنظر است، اشاره می‌شود.

نکات کلی در تصحیح تمرین

۱- آنچه در تدبر مهم است سیر رشد شاگرد می‌باشد. لطفاً در روند تصحیح تمرین‌ها حتماً برای گزارش به مسئول آموزش یادداشتی داشته باشید که سیر رشد یا عدم این رشد قرآن‌پژوه را نشان دهید و به یاد داشته باشید که با توجه به چه معیاری این رشد از نظر شما سنجیده می‌شود.

۲- در هنگام تصحیح تمرین‌ها به طور کلی در قسمت تصویر سازی، مصداق یابی و عینی کردن مفهوم؛ در قسمت ارتباط بین واژگان و تصاویر، توجه به نقش واژگان در سوره و تشخیص درست روابط اجزای سوره با یکدیگر؛ در گزاره نویسی دلالت به ظاهر آیات؛ در گزاره‌های تدبری، توجه کلی به کل سوره و جمع بندی محتوا و در قسمت طهارت، نزدیک شدن به برنامه عملی از سوره مهم می‌باشد.

۳- آزمون پایانی دوره مقدمات پیرامون گزاره نویسی از سوره و تشخیص نوع گزاره (تفکری، تعقلی، تدبری و طهارتی) می‌باشد. توجه شود در دروس پس از سوره همزه قرآن‌پژوه به تمایز و مرتبه بندی فهم خود بیشتر دقت نماید. به همین منظور قبل از ورود به این درس، شبه آزمونی از آزمون پایانی برای سوره همزه در پایان درس سوره ماعون بر روی سایت قرار داده شده است. لازم است پشتیبانان عزیز

هنگامی که دوره به این آزمون رسید به قرآن پژوهان غیر فعال و نیمه فعالشان اطلاع دهند که "اگر تا کنون فعال نبوده اید می توانید با ارسال این تمرین کم کاری های گذشته را جبران نمایید."

نکاتی جزئی پیرامون تصحیح تمارین

برای تصحیح تمارین بهترین راهنما متن کتاب می باشد. نکاتی که قبل از هر تمرین نوشته شده است، اهداف و چگونگی حل تمرین را توضیح می دهند و به کمک آن ها نیز می توان به تصحیح تمارین پرداخت. نکاتی که در ادامه ذکر می شود نیز اقتباسی از متن کتاب است.

در سوره های کتاب، قرآن پژوه در تلاش است تا مفاهیم آموخته از سه درس اول را بر روی سوره اعمال نماید. بنابراین اشتباه در حل تمارین طبیعی می باشد. به همین علت از پشتیبانان عزیز درخواست می شود که در طول دوره سیر رشد و نزدیک شدن قرآن پژوه به اهداف را نسبت به ابتدای دوره در نظر گیرند. پس اشکالات قرآن پژوه به مرور و بنا به اهمیت مطالب به ایشان تذکر داده شود تا ادامه مسیر سخت جلوه ننماید. همچنین وضعیت موجود خود را پایین و ناامید کننده نبینند و همواره به ایشان روند رشدشان نشان داده شود به طوری که خود نیز این رشد را در خود به خوبی درک نماید و به مطالعه قرآن و برنامه ریزی برای آن بیش از پیش علاقمند شود. بنابراین این نکته مهم است که تذکرات پشتیبان، قرآن پژوه را دچار تکلف در قرآن خواندن تدبیری ننماید. در ادامه توضیحاتی برای تمرین های درس ذکر می شود.

تصویر سازی از واژگان

تصویر سازی مهم ترین تمرین کتاب مقدمات تدبر در قرآن محسوب می شود. در واقع این تمرین مقدمات تفکر را برای ورود به کتاب بعدی (روش های تفکر در قرآن) فراهم می نماید.

در این تمرین لازم است قرآن پژوه به مصداق یابی مفهومی که از سوره درک نموده است، بپردازد. اگر قرآن پژوه، فرد روشمندی باشد ابتدا به تحلیل واژه پرداخته و لوازم آن را در می یابد و سپس در تلاش است تا نمونه های منطبق بر آن را در محیط خارج دریابد. البته در مقدمات تدبر مقداری کمی از این دقت نیز کافی است. تنها لازم است فرد تاملی در مفهوم نماید و تلاش کند تا آن را در خارج ببیند.

دقت کنید که بسیاری از قرآن پژوهان برای این تمرین واژگان مترادف را انتخاب می کنند؛ مثلاً پایداری برای صبر. در حالی که این پاسخ مانند نمونه ذکر شده، صحیح نمی باشد. البته می توان قرآن پژوه را به مرور به سوی عینی کردن مفهوم سوق داد و با مثال های مختلف راهنمایی کنید.

ارتباط بین واژگان سوره

در یافتن ارتباط بین واژگان توجه به نقش واژگان در سوره و ارتباط بین آنها بسیار مهم می باشد که در قسمت "اعراب" به آن پرداخته می شود و با توجه به این نقش ها تصاویر واژگان نسبت به هم بدست می آید. این تصاویر تنها تصورات و رخدادهای سوره را نمایش می دهند و نیازی نیست که در قالب جمله باشند.

گزاره نویسی

در تعریف گزاره حتما به متن کتاب دقت شود. لازم است گزاره ها همواره منطبق با ظاهر آیات باشد و براساس اطلاعات قبلی قرآن پژوه نوشته نشده باشند. بسیاری از گزاره ها مفهوم درستی را انتقال می دهند اما به این علت که ارتباط گزاره با ظاهر آیات مشخص نیست و همچنین براساس اطلاعات قبلی قرآن پژوه می باشد، رد می شود. همچنین گزاره ها باید در سیری مشخص قرآن پژوه را به نتایجی درست برساند و این نتایج فاقد هر گونه تفسیر به رای می باشد.

گزاره ها حقایق و قانون های سوره را بیان می کنند و می تواند به هست و نیست یا باید و نباید های سوره بپردازد.

عدم تناقض بین گزاره های قرآن پژوه و المیزان بسیار ضروری می باشد.

گزاره های کلی سوره

این تمرین تنها در درس چهارم (سوره فلق) می باشد. در این تمرین قرآن پژوه تلاش می کند تا فهم خود در قالب گزاره ها را جمع بندی کند و به معیارهایی برای عمل در زندگی دست یابد.

تدبر در سوره

در تمرین تدبر در سوره با هدف نزدیک شدن به غرض آن در تلاشیم تا فهم از سوره را کامل کنیم و دریافت های جزئی خود را جمع بندی نماییم. ممکن است برای قرآن پژوه این بخش مانند گزاره نویسی باشد اما همین که متوجه باشد که نگاه گزاره نویسی را معطوف به کل سوره نماید و فهم کلی خود را گزاره نویسی کند، کافی است.

طهارت برای تدبر

عمل به سوره از جمله اهداف اصلی کتاب می باشد که با عنوان "طهارت" مطرح می شود. در واقع عنوان هر درس، هدف طهارتی آن می باشد. در این قسمت قرآن پژوه می بایست فهم خود از سوره را به عمل و برنامه ریزی نزدیک نماید. پس در این بخش عملی بودن نکات بسیار مهم می باشد.